

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

FILOZOFICKÁ FAKULTA



MALÝ
ANGLICKO-SLOVENSKÝ
SLOVNÍK
VERZOLOGICKÝCH
POJMOV

Marián Andričík

KOŠICE 2023

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
Filozofická fakulta
KATEDRA SLOVAKISTIKY, SLOVANSKÝCH
FILOLÓGIÍ A KOMUNIKÁCIE



Malý anglicko-slovenský slovník verzologických pojmov

Marián Andričík

Košice 2023

Malý anglicko-slovenský slovník verzologických pojmov

Autor: prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.



CC BY Creative Commons
Attribution 4.0 („Uveďte autora“)

Za odbornú a jazykovú stránku tejto publikácie zodpovedá autor.

Umiestnenie: <https://unibook.upjs.sk/sk/>

Dostupné od: 1. 12. 2023

DOI: <https://doi.org/10.33542/SVP-0261-9>

ISBN 978-80-574-0257-2 (tlačená publikácia)

ISBN 978-80-574-0261-9 (e-publikácia)

Obsah

| | |
|--|-----------|
| Úvod | 5 |
| Malý anglicko-slovenský slovník verzologických termínov | 7 |
| Literatúra | 45 |
| Použité skratky | 47 |

Úvod¹

Podkladom na vznik tejto publikácie boli jednak naše dlhoročné prekladateľské aktivity v oblasti anglofónnej poézie, jednak sústavný záujem o teoretické otázky z oblasti verzológie. Roky ukladania a zbierania materiálu napokon vyústili do tohto slovníka, ktorý predkladáme odbornej verejnosti s vedomím jeho neúplnosti a zavše aj terminologického tápania pri hľadaní ekvivalentu, keďže komplexnejšia komparatívna práca z tejto oblasti doposiaľ nevyšla. Aj preto popri ustálených terminologických ekvivalentoch sme sa rozhodli ponúknuť pri tých termínoch, ktoré zatiaľ slovenské ekvivalenty nemali, vlastné návrhy – tie sú graficky vyznačené kurzívou. Vzhľadom na úzko ohraničenú cieľovú skupinu používateľov sme upustili od slovnodruhovej charakteristiky jednotlivých heslových slov a okrem výnimiek aj od ich fonetického prepisu, teda javov bežných pri všeobecných slovníkoch. Okrem samostatných heslových slov slovník obsahuje aj ustálené kolokácie používané vo verzologickej literatúre. Keďže očakávame, že slovník bude aj študijným materiálom pre študentov anglickej a slovenskej filológie, k mnohým ekvivalentom sme do zátvorky pridali aj bližšiu charakteristiku alebo vysvetlenie daného termínu. Veríme, že tento slovník, prvý

¹ Publikácia je výstupom z projektu KEGA č. 014UPJŠ-4/2021 Preklad a recepcia viazanej poézie ako generačný problém.

svojho druhu v našom literárnovednom kontexte, sa stane dobrým základom pre ďalšie, rozsiahlejšie a komplexnejšie príručky.

Autor

Malý anglicko-slovenský slovník verzologických pojmov

A

- aberrant line** – odchylný verš, verš s
odchýlkou/odchýlkami od metra
- aberration** – aberácia, odchýlka od metra
- aberrational foot** – odchylná stopa
- abstraction** – abstrakcia
- acatalectic verse** – akatalektický, stopovo neúplný
verš
- accent** – 1. prízvuk, pozri **stress** 2. akcent,
charakteristický spôsob hovorenia
- accent mark** – označenie prízvuku
- accented** – prízvučný
- accentedness** – prízvučnosť
- accentual metrical system** – tonický veršový
systém (založený na rovnakom počte
prízvučných slabík vo verši bez ohľadu na
počet neprízvučných)
- accentual syllabic verse** – sylabotonický verš
- accentual verse** – tonický verš
- accentuate** – 1. prízvukovať 2. zdôrazniť
- accentuated syllable** – prízvučná slabika
- acephalous line** – pozri **clipped line**
- acrostic** – akrostich
- adjacent foot** – susedná stopa

adonic verse – adónsky verš (daktyl + spondej alebo daktyl + trochej)

aicill rhyme – pozri **hidden rhyme**

Alcaic stanza – alkajská strofa (štvorveršová strofa složená z dvoch jedenásťslabičných veršov, jedného deväťslabičného a jedného desaťslabičného; pomenovaná podľa starogréckeho básnika Alkaia)

alexandrine – alexandrín

alliteration – aliterácia

alloeostropa – aleostrofa (termín Johna Milтона pre premenlivé rozdelenie ód zboru v knižnej dráme Samon bojovník na úseky, ktoré nazýval nepravidelné strofy a pauzy)

alternate (-ing) rhyme – striedavý rým (abcb)

alternating sonnet – druh sonetu, v ktorom sa kvartetá pravidelne striedajú s tercetami (abba ccd abba ede alebo ccd abba ede abba); variant francúzskeho typu sonetu

alternating stress – **1.** striedanie prízvučných a neprízvučných slabík vo verši **2.** tendencia používateľov modernej angličtiny klásť prízvuk v reči po niekoľkých slabikách bez ohľadu na to, či si to slovo vyžaduje alebo nie

alternation – striedanie slabík

alternative pronunciation – výslovnosť alternatívny

amoebean verse – *amébný verš* (druh verša v bukolickej poézii založený na dialógu dvoch postáv striedajúcich sa po každom verši)

amphibrach – amfibrach (druh trojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou u – u)

amphibrachic – amfibrachický

- amphimacer** – amfimaker (druh trojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou – u –), pozri aj **cretic**
- amphisbaenic rhyme** – inverzný (metatetický, zvratný) rým (napr. step – pets)
- anaclassis** – anakláza (použitie iného metra vo verši s cieľom narušiť rytmus básne)
- anacrusis** – predrážka, anakrúza
- analysis** – analýza
- anapest** – anapest (druh trojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou u u –)
- anapestic** – anapestický
- anastrophe** – pozri **antistrophe**
- anceps** – anceps (pozícia slabiky v metre, keď môže byť dlhá alebo krátka)
- anceps position** – dvojznačná pozícia
- anisometric** poem – báseň anizometrický (metricky neorganizovaná báseň s nerovnakoslabičnými veršami v strofách)
- antipenultimate** stress – prízvuk antipenultimný (nachádzajúci sa na tretej slabike od konca)
- antibacchius** – antibakchius (druh trojslabičnej alebo päťmórovej stopy so schémou – – u)
- anticadence** – antikadencia
- antispast** – antispast (druh štvorslabičnej alebo šesťmórovej stopy so schémou u – – u)
- antistrophe** – antistrofa (jedna z troch základných strofických foriem gréckej chorálovej alebo pindarovskej ódy, v ktorej sa oproti predošlej strofe mení subjekt, nie však metrum)
- apocopate(d) rhyme** – apokopovaný rým (druh nepresného, nerovnoslabičného rýmu, pri ktorom sa rýmuje posledná slabika verša s muž-

ským zakončením s predposlednou slabikou verša so ženským zakončením, napr. really – feel)

apocope – apokopa (vynechanie poslednej slabiky alebo hlásky slova kvôli dosiahnutiu metricky presného rýmu)

appropriate rhyme – pozri **slant rhyme**

arsis, pl. **arses** – v latinskej a súčasnej poézii arza, zdvih (ťažká doba, prízvukná slabika); v starogréckej časomernej poézii ľahká doba, krátka slabika

assonance – v anglofónnom kontexte opakovanie rovnakej hlásky vo verši (nie asonancia v zmysle nedokonalého rýmu, ako ju chápe slovenská verzológia); napr. His tender heir might bear his memory (Shakespeare)

assonant rhyme – pozri **assonance**

Australian sonnet – pozri **Bowlesian sonnet**

B

bacchius – bakchius (druh trojslabičnej alebo päťmórovej stopy so schémou u – –)

backward rhyme – pozri **amphisbaenic rhyme**

beat – 1. pozri **strong stress** 2. ťažká doba 3. takt

ballad metre – pozri **ballad stanza**

ballad stanza – baladická strofa (strofa zvyčajne s jambickým metrickým pôdorysom pozostávajúca zo štyroch veršov, pričom nepárne majú štyri prízvuky, párne tri; zvyčajne sa rýmujú len párne – abcd)

beginning rhyme – 1. začiatočný (predný, čelný)
rým (stojí na začiatku verša) 2. aliterácia

bind the lines – spájať verše

blank verse – verš nerýmovaný

blank verse – blankvers (päťstopový nerýmovaný
jambický verš)

blind rhyme – pozri **hidden rhyme**

bound accent – pozri **fixed accent**

bound verse – viazaný verš

Bowlesian sonnet – Bowlesov/austrálsky sonet
(druh anglického sonetu so schémou abba
cddc effe gg, pričom kvartetá majú schému
petrarkovského/talianskeho sonetu; nazvaný
podľa anglického básnika Williama Lisle
Bowlesa)

brachycatalectic verse – brachykatalektický verš
(verš s dvoma chýbajúcimi neprízvučnými
slabikami)

break the verse – rozdeliť verš

break the metrical pattern – porušiť metrický pôdorys

breve – grafický znak (u) na označenie krátkej,
resp. neprízvučnej slabiky

bridge – *mostík* (ucelené slovo v metrickom
pôdoryse, do ktorého nespadá hranica stopy)

broken-backed line – verš skrátenej o neprízvučnú
slabiku pred polveršovou prestávkou (termín
sa zvyčajne vzťahuje na poéziu Johna Lydga-
ta)

broken rhyme – lámaný rým (rýmované slovo je
predelené na konci verša, napr. king-
dom/wing)

Burns stanza – pozri **tail-rhyme stanza**

C

c(a)esura – 1. polveršová prestávka všeobecne 2. cezúra

c(a)esural rhyme – pozri **crossed rhyme**

cacophony – kakofónia

cadence – 1. kadencia 2. intonácia

call-and-response refrain – *dialogický refrén*
(obsahujúci výzvu jednej a odpoveď druhej strany)

caret – striedka (^), vynechávka

carmen figuratum – pozri **picture poem, shaped stanza**

catalectic verse – verš katalektický, stopovo úplný

catalexis – katalexa (vynechanie slabiky v poslednej stope verša)

catch – 1. druh predrážky (jedna neprízvučná slabika navyše na začiatku verša, ktorý by sa normálne začínal prízvuknou slabikou) 2. róz

cauda – kóda (skrátенý verš na konci niektorých druhov strof)

caudate rhyme – pozri **tail rhyme**

caudate sonnet – talianska forma sonetu, kde sa štrnásťveršová forma rozširuje o kódu

chained sonnet – druh sonetu písaného jambickým desaťslabičným, v ktorom sa nasledujúci verš začína posledným slovom predošlého verša

chain rhyme – reťazový rým (slovo v rýmovej pozícii na konci verša sa rýmuje s prvým slovom ďalšieho verša)

chain verse – poézia, v ktorej sú strofy spojené nejakým druhom opakovania (posledný verš jednej strofy môže byť prvým veršom druhej strofy)

chant royal (z fr.) – druh balady pozostávajúci z piatich jedenásťveršových strof s rýmovou schémou ababccddedE a jednou päťveršovou strofou (envoi) s rýmovou schémou ddede, resp. sedemveršovou strofou so schémou cdddede; veľké písmená označujú doslovné opakovanie verša a nijaké rýmujúce sa slovo sa nevyskytuje dva razy

Chaucerian stanza – pozri **rhyme royal**

chevelle – slovo použité len na vyplnenie požadovanej slabiky v metre

choliamb – pozri **scazon**

choree – pozri **trochee**

choriamb(us) – choriamb (druh štvorslabičnej alebo šesťmórovej stopy so schémou – u u –)

chorus – refrén (na konci každej strofy)

cinquain – cinquain (päťveršová báseň), pozri aj **quintain, quintet**

classical metrics – klasická metrika

clause – veta (v súvetí)

climbing rhyme – *stúpajúci rým* (druh rýmu, ktorý sa posúva v ďalšom verši o jednu slabiku)

clipped line – verš s vynechanou prvou neprízvučnou slabikou

closed couplet – uzavreté dvojveršie (rýmujúce sa dvojveršie tvoriace jeden syntaktický a sémantický celok)

- closed form** – uzavretá forma (báseň napísaná v ustálenom type metra, verša alebo strofy, napr. sestína)
- closed syllable** – uzavretá slabika
- closed verse** – pozri **end-stopped verse**
- cluster** – skupina (hlások)
- coda** – 1. kóda (záverečná časť básne) 2. pozri **cauda**
- colon** – dvojbodka
- common measure/metre** – štvorveršová strofa, prvý a tretí verš sú jambické osemslabičníky, druhý a štvrtý jambické šesťslabičníky s rýmovou schémou abab alebo abcb
- common rhythm** – *bežný rytmus* (založený na pravidelnom striedaní prízvukných a neprízvukných slabík podľa metrickej schémy), pozri aj **running rhythm**
- compensate for** – nahradiť čo
- compensation** – kompenzácia (druh substitúcie – nahradenie chýbajúcich neprízvukných slabík pauzou)
- complete foot** – úplná stopa
- complete rhyme** – pozri **exact rhyme**
- composite sonnet** – pozri **hybrid sonnet**
- comprehensive metrical pattern** – metrický pôdorys všeobecný
- compound stress rule** – uplatnenie prízvuku v zložených podstatných menách na slabike čo najväčšmi vľavo (termín dvojice Noam Chomsky a Morris Halle)
- concatenation** – pozri **chain verse**
- concluding cadence** – konkluzívna kadencia

- consonance** – konsonancia, pozri aj **half-rhyme**,
slant rhyme
- consonant** – spoluhláska, konsonant
- consonant cluster** – skupina spoluhlások,
konsonantov
- consonant rhyme** – pozri **head rhyme**, **alliteration**
- contracted form** – skrátaná forma (slova, napr.
enemy)
- contrastive stress** – kontrastívny prízvuk
- corona** – veniec (skupina veršových foriem, pri
ktorej posledný verš predošlého je zároveň
prvým veršom nasledujúceho)
- corona of sonnets** – sonetový veniec (skupina
pätnástich sonetov, pričom posledný verš
predošlého je zároveň prvým veršom
nasledujúceho a pätnásty sonet, tzv.
Grandmaster sonnet alebo magistrála
pozostáva z prvých veršov všetkých
predchádzajúcich)
- counterpoint** – kontrapunkt, pozri aj
counterpointed rhythm
- counterpointed rhythm** – kontrapunktový rytmus,
založený na výmene prízvučnosti slabík v
dvoch stopách za sebou (termín Gerarda
Manleyho Hopkinsa vzťahujúci sa na rytmus
drámy Johna Milтона Samson bojovník)
- couplet** – dvojveršie
- couplet rhyme** – združený rým (aabb), pozri aj
plain rhyme
- cretic** – kretik, pozri **amphimacer**
- cross-alliteration** – aliterácia dvoch samostatných
spoluhlások alebo spoluhláskových skupín
(xyxy alebo xyyx)

cross rhyme – striedavý rým (abcb)

crossed rhyme – 1. druh vnútorného rýmu v šesťstopových a dlhších dvojveršiach, v ktorých sa rýmujú okrem koncov veršov aj slová pred cezúrou, pozri aj **leonine rhyme** 2. striedavý rým, pozri aj **alternate (-ing) rhyme, interlocking rhyme**

crow – koruna (skupina strof, v ktorej je posledný verš slohy zároveň prvým veršom nasledujúcej strofy)

crow of sonnets – sonetová koruna (skrátенý sonetový veniec pozostávajúci zo 7 sonetov)

current – prúd, tok (metra)

curtal sonnet – skrátенý, „trojštvrťový“ sonet (so schémou abcabcd bcde alebo abcabcd cbdc); oktáva je skrátенá na sexteto a sexteto na kvarteto; sonet sa končí polveršom rýmujúcim sa s c; termín uviedol Gerard Manley Hopkins)

cynghanedd [kəŋ'haneð] – prozodický systém klasickej welšskej poézie so zvukovou inštrumenáciou verša založenou na prízvuku, aliterácii a vnútornom rýme

D

dactyl – daktyl (druh trojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou – u u)

dactylic – daktylský

dactylic rhyme – daktylský rým (s prízvukom na tretej slabike od konca)

dark accent mark – silnejšie označenie prízvuku (v slovníkoch)

decameter – dekameter, desaťstopový verš

decastich – dekastich, desaťveršová strofa

decasyllabic – 1. dekasylab, desaťslabičný verš 2. dekasylabický, desaťslabičný (verš)

delivery instance – *podanie básne* (autorom alebo interpretátorom; termín Romana Jakobsona)

demoted heavy syllable – ťažká slabika odprízvučený

depart (from) metre – odchýliť sa (od) metra

departure (from metre) – odchýlka (od metra)

developing rhythm – rozvíjajúci sa rytmus

diaspora sonnet – pozri **terza rima sonnet**

dibrach – dibrach (druh dvojslabičnej alebo dvoj-
mórovej stopy so schémou u u), pozri aj

pyrrhic foot

diction – 1. dikcia (spôsob ústneho vyjadrovania) 2. artikulácia 3. voľba slov

dieresis – dieréza

dimeter – dimeter, dvojstopový verš

dip – pokles (ľahká doba v anglosaskom verši)

diphthong – dvojhĺska, diftong

dipodic verse – verš dipodický

dipody – dipódia

dispondee – dispondej (kombinácia dvoch spondejov do jedej stopy)

disrupt rhythm – narušiť rytmus

dissonance – disonancia, nesúzvuk tónov

distich – distichon, dvojveršie pozri aj **couplet**

distributed stress – pozri **hovering stress**

disyllabic – dvojslabičný

divided line – verš s presahom
dodeca(meter) – dodekometer (dvanásťstopový verš)
doggerel – kostrbatý verš, pozri aj **hudibrastic verse, skeltonic verse**
double dactyls – krátka humorná báseň zložená z dvoch štvorveršových strof s dvoma daktylmi
double rhyme – pozri **feminine rhyme**
duple beat – dvojdobý takt
duple metre – dvojslabičný verš
duration of the syllable – trvanie slabiky
dynamic stress – dynamický prízvuk (typický pre angličtinu)

E

echo verse – veršové echo (posledné slabiky verša sa ako echo opakujú v ďalšom, zvyčajne samostatnom verši)
elegiac – 1. elegické distichon 2. elegický
elegiac stanza – pozri **heroic quatrain**
elide – skrátiť, zredukovať (samohlásku)
elision – elízia (vypustenie slabiky zo slova kvôli zachovaniu metra)
ellipsis – 1. elipsa, výpusťka 2. trojbodka (naznačujúca vynechanie slova)
emphasis – 1. emfáza (citový dôraz) 2. vetný prízvuk, dôraz
emphatic – emfatický
enclitic – enklitika

- enclosed (enclosing) rhyme** – obkročný rým (so schémou abba)
- end rhyme** – koncový rým (nachádzajúci sa na konci verša)
- end-stopped line/rhyme/verse** – rytmicko-syntaktický paralelizmus
- English sonnet** – pozri **Shakespearian sonnet**
- enjambement** – presah
- envelope rhyme** – obkročný rým
- envelope sonnet** – variant talianskeho sonetu s rýmovou schémou abba cddc efgefg alebo abba cddc efefef
- envelope stanza** – strofa s rýmovou schémou abba písaná jambickým osemslabičným
- envelope verse** – strofa alebo báseň, ktorá sa začína i končí rovnakým veršom
- envoi (envoy)** – zvyčajne štvorveršová strofa s rýmovou schémou bcbc vyskytujúca sa v závere francúzskej balady, opakuje sa v nej refrén použitý v balade
- epode** – epóda (jedna z troch základných strofických foriem gréckej chorálovej alebo pindarovej ódy)
- eponymous rhyme** – identický rým, pozri aj **identical rhyme**
- equal rhyme** – tirádový rým, pozri aj **monorhyme**
- euphony** – eufónia
- eye rhyme** – grafický rým (napr. blood – foot, great – meet, imply – simply), pozri aj **spelling rhyme**
- even-numbered syllable** – slabika párna
- exact rhyme** – presný rým
- exotic foot** – exotická stopa

F

falling foot – klesavá stopa (napr. trochej, daktyl)

falling metre – klesavé metrum

falling rhyme – ženský rým, pozri aj **feminine rhyme**

falling rhythm – klesavý rytmus

feminine caesura – ženská cezúra (nasleduje po neprízvučnej slabike)

feminine ending – ženské zakončenie (verša)

feminine rhyme – ženský rým (s prízvukom na párnej slabike od konca)

fixed accent – pevný, viazaný prízvuk

fixed form – pevná, ustálená forma (verša s rovnakým počtom veršov alebo strof, resp. rovnakým metrickým pôdorysom)

fixed refrain – pevný refrén (zakaždým rovnaký)

flexible verse – variabilný, flexibilný verš

floating refrain – *plávajúci refrén* (ktorý nedodožiava pevnú formu ani miesto a môže sa vyskytovať na rozličných miestach básne)

foot – stopa

foot boundary – hranica stopy

forestressed disyllable – dvojslabičné slovo s prízvukom na prvej slabike

fourteener – veršová fíma pozostávajúca zo štrnástich slabík v jambickom metre, najčastejšie v podobe dvojverší v sedem-stopovom jambe

frame rhyme – pozri **para rhyme**, **slant rhyme**

free verse – voľný verš

French sonnet – francúzsky sonet, druh petrarkovského sonetu s inou rýmovou schémou v sestete (abba abba ccdede alebo ccd ccd alebo ccd eed) a zvyčajne jedenást'slabičnými veršami

front rhyme – pozri **alliteration**

full rhyme – pozri **exact rhyme**

full stop – bodka

fused feet – spojené stopy

fused rhyme – rým dokončený v ďalšom verši (pomenoval ho Gerard Manley Hopkins)

G

generative metrics – generatívna metrika (využívajúca metódy generatívnej lingvistiky; namiesto počtu stôp vo verši hovorí o počte polôh vo verši)

glide – kĺzavá hláska

Goethe stanza – Goetheho strofa (štvorveršová rýmovaná strofa so schémou abab bez pravidelného metra)

grammatical pause – gramatická prestávka

Grandmaster sonnet – magistrála (pätnásty sonet sonetového venca)

grapho-metric division – narušenie rytmicko-syntaktického paralelizmu

grapho-metric unit (stanza, sub-stanza, line) – jednotka, v ktorej sa uplatňuje rytmicko-syntaktický paralelizmus

H

haiku – haiku

half line – polverš, pozri aj **hemistich**

half rhyme – nedokonalý rým (zväčša konsonancia alebo asonancia), pozri aj **slant rhyme**

hanger – pozri **outride**

head rhyme – pozri **alliteration**

headless line – pozri **clipped line, catalexis**

half-verse – pozri **half-line**

heavy syllable – ťažká, prízvučná slabika, pozri aj **weighty syllable**

heavy foot, iamb – stopa, jamb ťažký (s dvomi prízvučnými slabikami; termín Timothyho Steela)

hemistich – polverš

hendecasyllabic, hendecasyllable – hendekasylab (jedenásťslabičný verš)

heptameter – heptameter, sedemstopový verš

heptastich – heptastich, sedemveršová báseň

heroic couplet – hrdinské dvojveršie (združené rýmovaný jambický desaťslabičník, posledná časť shakespearovského sonetu používaná aj v epickej poézii)

heroic quatrain – hrdinské štvorveršie (jambický desaťslabičník s rýmovou schémou abab, časť shakespearovského sonetu)

heroic line – hrdinský verš (jambický desaťslabičník, v antickej literatúre daktylský hexameter, vo francúzskej literatúre alexandrin, v 17. st. sa týmto termínom nazývalo aj hrdinské dvojveršie)

heroic octave – hrdinská oktáva (osemveršová rýmovaná báseň písaná jambickým de-saťslabičníkom)

heroic stanza – pozri **heroic quatrain**

heroic verse – báseň písaná v hrdinských dvoj-veršiach

heteromerous rhyme – druh zloženého rýmu, pre anglickú poéziu má mierne exotický charakter, pozri aj **mosaic rhyme**

hexameter – **1.** šesťstopový verš **2.** hexameter (prvé štyri stopy daktyl alebo spondej, piata daktyl, šiesta spondej alebo trochej)

hexastich – šesťveršová báseň

hidden rhyme – skrytý rým (posledné slovo verša sa rýmuje s niektorým slovom vo vnútri ďalšieho verša; nadväzuje na keltskú formu nazývanú **aicill rhyme**)

hieroglyphic stanza – pozri **shaped stanza**

holorime, holorhyme – absolútny rým (napr. For I scream / for ice-cream)

homoeoteleuton – homoeoteleuton (rovnaké alebo podobné zakončenie po sebe idúcich slov, podobnosť zväčša pripadá na neprízvučné slabiky)

homograph – homograf (slovo identické s iným graficky, ale nie zvukovo, napr. sow [soʊ] – siať / sow [saʊ] – prasnica)

homonym rhyme – homonymný rým, pozri aj **exact rhyme, homonym rhyme, perfect rhyme, same rhyme**

homophone – homofón (slovo identické s iným zvukovo, ale nie graficky, napr. flower / flour)

homostrophic poem – báseň homostrofický (pozostávajúci z rovnakých strof)

hovering accent – pozri **hovering stress**

hovering stress – *balansujúci prízvuk* (spojenie dvoch prízvučných slabík vo verši, pričom prízvuk možno položiť na ktorúkoľvek z nich)

hudibrastic verse – osemslabičné jambické rýmované dvojveršie (pomenované podľa satirickej heroickej básne Samuela Butlera *Hudibras*)

hybrid sonnet – hybridný sonet (používajúci prvky talianskeho aj anglického sonetu)

hymnal stanza – pozri **common measure**

hypercatalectic verse – verš hyperkatalektický

hypermetrical – pozri **hypercatalectic**

I

iamb, iambus, pl. aj **iambi** – jamb (druh trojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou u –)

iambic – jambický

iambic pentameter – jambický desaťslabičník (častý druh verša v anglickej poézii)

ictus – iktus

identical rhyme – identický rým (zvukovo absolútny: rain – rein – reign; earn – urn), pozri aj

exact rhyme, homonym rhyme, perfect rhyme, same rhyme

- identity rhyme** – 1. bohatý rým (v anglickej poézii menej častý), pozri aj **rime riche** 2. pozri **identical rhyme**
- imperfect foot** – neúplná stopa
- imperfect line** – neúplný verš
- imperfect rhyme** – nepresný rým, pozri aj **inexact rhyme, slant rhyme**
- in memoriam stanza** – štvorveršová strofa, jambický tetrameter s rýmovou schémou abba, v ktorej sú všetky rýmy mužské a báseň má aspoň 3 takéto strofy (pomenovaná podľa básne Alfreda Tennysona In Memoriam)
- incomplete line** – neúplný verš
- incremental refrain** – *prírastkový refrén* (v ktorom sa verše opakujú vždy s miernou obmenou)
- initial inversion** – *začiatočná inverzia* (výmena prízvuknosti prvých svoch slabík v desaťslabičnom jambickom verši)
- initial rhyme** – pozri **beginning rhyme**
- inserted rhyme** – pozri **envelope rhyme**
- interlaced rhyme** – pozri **caesural rhyme, crossed rhyme 1., leonine rhyme**
- interlocking rhyme** – 1. prepojený rým (rýmová schéma tercíny: aba bcb cdc ded) 2. striedavý rým, pozri aj **alternate (-ing) rhyme, cross rhyme**
- intermediate intonational phrase** – pozri **phonological phrase**
- intermediate stress** – oslabený prízvuk
- intermittent rhyme** – prerývaný rým (abcb)
- internal refrain** – vnútorný refrén (ktorý sa nevyskytuje na konci uprostred strofy, ale uprostred nej)

internal rhyme – vnútorný rým

intonation – intonácia

inversion – 1. inverzia, obrátený slovosled 2. pozri
transaccantation

inverted foot – obrátená, inverzná stopa (napr.
trochej v jambickom metrickom pôdoryse)

ionic – iónik, druh štvorslabičnej alebo šesťmórovej
stopy v antickej poézii so schémou u u –
(vzostupný iónik) alebo – – u u (zostupný
iónik)

irregular metre – nepravidené metrum

irregular rhyme – nepravidelný rým

isochronous verse – izochronický, izochrónny verš
(trvajúci rovnaký čas)

isochrony – izochronizmus, izochrónia

isometric verse – izometrická báseň (pozostávajúca
z veršov rovnakej dĺžky i metrického pôdo-
rysu)

isometry – izometria

isosyllabic verse – izosylabický verš (majúci rov-
naký počet slabík)

isosyllabics – izosylabizmus

isosyllabism – pozri **isosyllabics**

isostrophic verse – izostrofická báseň (pozostáva-
júca zo strof rovnakej dĺžky i metrického
pôdorysu)

Italian sonnet – taliansky sonet, pozri aj **Petrarchan
sonnet**

L

- length-based** foot, versification system – stopa, veršový systém založený na dĺžke, kvantite
- leonine rhyme** – vnútorný rým (slovo pred cezúrou vo verši sa rýmuje s posledným slovom verša), pozri aj **crossed rhyme**
- lexical stress** – slovný prízvuk
- likeness** – podobnosť
- lift** – zdvih (ťažká doba v anglosaskom verši)
- light iamb** – ľahký, neprízvučný jamb (s dvomi neprízvučnými slabikami)
- light accent mark** – označenie oslabeného prízvuku v slovníkoch (‘)
- light ending** – ženské zakončenie verša, pozri aj **feminine ending**
- light monosyllabic** – neprízvučné jednoslabičné slovo
- light rhyme** – *oslabený rým* (v ktorom sa prízvučná slabika rýmuje s neprízvučnou, napr. *passageways/days*)
- light syllable** – ľahká, neprízvučná slabika
- lilt** – **1.** rytmus, kadencia **2.** rytmicky artikulovať
- limerick** – limerick (päť anapestických veršov; prvý, druhý a piaty sú trojstopové a rýmujú sa, tretí a štvrtý sú dvojstopové a rýmujú sa)
- line** – verš
- lineation** – rozdelenie básne do veršov
- line break** – medziveršový predel
- link sonnet** – druh anglického sonetu so schémou abab bcbc cdcd ee, pozri aj **Spenserian sonnet**

linked rhyme – pozri **fused rhyme, run-over rhyme**

logaedic metre, verse – metrum, verš logaedický

long measure – štvorveršová strofa, jambický osemslabičník so schémou abcb alebo abab

long syllable – dlhá slabika

loose iambic verse – uvoľnený jambický verš so stopami s neprízvučnou slabikou navyše blížiacimi sa anapestu (používal ho Robert Frost)

M

Macaronic verse – makarónsky verš (striedanie veršov v básni písaných dvoma jazykmi zvyčajne s komickým účinkom)

macron – grafický znak (–) na označenie dlhej, resp. prízvučnej slabiky

main stress – hlavný prízvuk

major stress – pozri **primary stress, strong stress**

majuscule – majuskula, veľké písmeno

mark – značka, znamienko

markedness of rhythm – výraznosť rytmu

masculine caesura – mužská cezúra (nasleduje po prízvučnej slabike)

masculine line ending – mužské zakončenie verša

masculine rhyme – mužský rým (s prízvukom na nepárnej slabike od konca)

measure – 1. metrum, pozri aj **metre** 2. takt 3. veršový rozmer

medial pause, caesura – prestávka, cezúra polveršový

- mesostich** – mezostich (druh akrostichu, v ktorom prostredné písmená veršov tvoria slovo)
- metre**, am. **meter** – metrum
- metrical accent** – metrický prízvuk
- metrical analysis** – metrická analýza
- metrical break** – pozri **metrical pause**
- metrical grid** – pozri **metrical pattern**
- metrical irregularity** – nepravidelnosť metra
- metrical licence** – metrická licencia
- metrical norm** – metrická norma
- metrical pattern** – metrický pôdorys
- metrical pause** – metrická prestávka
- metrical poetry** – viazaná poézia (metricky organizovaná)
- metrical tension** – napätie medzi metrom a rytmom
- metrical shift** – metrický posun
- metrical versatility** – metrická všestrannosť
- metrics** – metrika
- metrist** – metrik, odborník na metrum
- metronomic** rhythm – rytmus monotónny, jednotvárnny, metronomický
- mid-line pause** – polveršová prestávka
- mighty line** – blankvers (nerýmovaný jambický desaťslabičník; spojenie pochádza z básne Bena Jonsona Na pamiatku môjho milovaného majstra Williama Shakespeara a vzťahuje sa na verš, ktorý použil Christopher Marlowe v dielach Tamerlán alebo Tragická história doktora Fausta)
- Miltonic sonnet** – miltonovský sonet, Miltonov variant talianskeho sonetu, v ktorom obrat presúva na 10. verš
- minor stress** – pozri **secondary stress**

- minuscule** – minuskula, malé písmeno
- mirror rhyme** – rýmové echo (jedno rýmujúce sa slovo je úplne obsiahnuté v druhom, napr. cart/art)
- mismetre** poem – narušiť metrum básne (pri prepise v stredoveku)
- modulation** – 1. modulácia (variácia v metrickom pôdoryse) 2. modulácia (zmena výšky hlasu)
- monometre**, am. **monometer** – monometer, jednostopový verš
- monorhyme** – 1. monorýmová básneň, zložená len z jedného rýmu 2. básneň monorýmový 3. tirádový rým
- monostich** – monostich, jednoveršová básneň
- monostrophic** poem – básneň jednostrofový, pozostávajúci z jednej strofy
- monosyllabic** word – slovo jednoslabičný
- monosyllabism** – monosylabizmus, jednoslabičnosť
- monotonous** verse – verš monotónny
- monotony** – monotónnosť, jednotvárnosť
- mosaic rhyme** – zložený rým (dve slová sa rýmujú s jedným: master/passed her)
- mora**, pl. **morae** – móra
- multiple rhyme** – 1. pozri **triple rhyme** 2. pozri **mosaic rhyme**
- musical phrase** – hudobná fráza
- mute** – tichý, nevyslovovaný (e na konci slova)

N

narrative poetry – epická, naratívna poézia

natural pause – prirodzená prestávka

naturalness of expression – prirodzenosť výrazu

near rhyme – pozri **imperfect rhyme**

nonameter – nonameter, deväťstopový verš

non-dramatic blank verse – nedramatický

blankvers (prvý raz ho použil John Milton v epose Stratený raj)

nonet – noneto, deväťveršová báseň, v ktorej prvý verš má deväť slabík, druhý osem atď.

norm – norma

normative metre – normatívne metrum (v anglickej poézii jamb, trochej, daktyl, anapest)

notate – označiť značkou, symbolom

notation – grafické označenie, zápis (stôp)

nuclear stress rule (NSR) – uplatnenie prízvuku v slove na slabike čo najväčšmi vpravo, porov.

compound stress rule

O

oblique rhyme – pozri **slant rhyme**

occasional rhyme – pozri **sporadic rhyme**

octameter – oktameter, osemstopový verš

octastich – oktastich, osemveršová báseň

octave – oktáva, osemveršová strofa, pozri aj **octet**

octet – oktet, osemveršová strofa, pozri aj **octava**

octosyllabic verse – verš osemslabičný

odd-numbered syllable – slabika nepárny

off rhyme – pozri **imperfect rhyme**
offbeat – ľahká doba
onomatopoeia – onomatopoja
open couplet – pozri **run-on couplet**
open form – pozri **free verse**
open syllable – otvorená slabika
ottava rima – osemveršová strofa (s rýmovou schémou abababcc), pozri aj **heroic octave**
outride – neprízvučná slabika pridaná k stope; môžu byť až tri (termín Gerarda Manleyho Hopkinsa)

P

paean – pajon (druh štvorslabičnej alebo päťmórovej stopy so schémou – u u u)
paemonic – pajonský, týkajúci sa pajonu
palindrome – palindrom (slovo alebo verš čítajúci sa odpredu i odzadu rovnako, napr. radar)
para rhyme – pozri **slant rhyme, frame rhyme**
parallelism – paralelizmus
parenthesize scansion mark – dať do zátvorky metrické znamienko
partial refrain – čiastočný refrén (v ktorom sa opakuje len časť verša)
pause – polveršová prestávka
pentameter – 1. päťstopový verš 2. pentameter
penultima – penultima, predposledná slabika
penultimate syllable – slabika predposledný
perfect rhyme – pozri **exact rhyme, identical rhyme, same rhyme**

- Petrarchan sonnet** – petrarkovský sonet (rozdeľný do dvoch štvorverší a dvoch trojverší s rýmovou schémou abba abba cdc dcd, resp. s variáciami v trojveršiach)
- phantom syllable** – fantómová slabika (pauza)
- phonemics** – pozri **phonology**
- phonetics** – fonetika
- phonology** – fonológia
- phonometric metre** – *fonometrický verš* (druh tonického verša používaného najmä v detskej poézii, založeného na rovnakom počte prízvukov vo verši bez ohľadu na počet neprízvukných slabík)
- phrase** – fráza
- phrasing** – frázovanie
- phirach** – pozri **pyrrhic foot**
- picture poem** – kaligram, ideogram
- pitch** – výška tónu
- pivot** – pozri **turn, volta**
- plain rhyme** – združený rým, pozri aj **couplet rhyme**
- poem** – báseň
- poetry** – poézia
- polysyllabic word** – slovo viacslabičný
- position** – poloha
- predictable rhythm** – rytmus očakávaný, prediktabilný
- preposition** – predložka
- prepositional phrase** – predložkové spojenie
- primary stress** – pozri **strong stress**
- primer couplet** – metricky, najčastejšie jambicky organizované rýmované dvojveršie (druh didaktickej poézie)
- proclitic** – proklitika

prominent syllable – zvýraznená slabika
prose-poem – báseň v próze
prosodic – prozodický
prosodist – prozodik, kto sa venuje prozódii
prosody – prozódia
pronunciation – výslovnosť
pulse of the verse – rytmický impulz verša
pun – slovná hračka
Pushkin sonnet – puškinovský sonet (so schémou
abab ccdd effe gg)
pyrrhic – druh dvojslabičnej alebo dvojmórovej
stopy so schémou u u, pozri aj **dibrach**,
phirach

Q

quantitative metrical system – časomerný, kvantitatívny veršový systém (založený na pravidelnom striedaní dlhých a krátkych slabík)
quantitative verse – báseň písaná kvantitatívnou prozódiiou
quantity – kvantita, dĺžka
quatorzain – báseň so štrnástimi veršami (podobajúca sa sonetu, no bez pevnej sonetovej štruktúry)
quatrain – kvarteto, štvorveršová strofa
quintain – kvinteto, päťveršová strofa
quintet – pozri **quintain**

R

rear-stressed word, phrase – slovo, fráza s prízvukom na poslednej slabike

recession of accent – ústup prízvuku na druhú slabiku slova (pri jeho vývoji)

refrain – refrén

repetition – opakovanie

repeton – pozri **refrain**

resolved stress – pozri **hovering stress**

reverse sonnet – obrátený sonet, začína sa dvojverším (napr. v poézii Wilfreda Owensa)

reversed foot – pozri **inverted foot**

rhetorical accent – vetný prízvuk, dôraz, pozri aj **emphasis**

rhyme, rime – 1. rým 2. rýmovat'

rhyme royal – sedemveršová strofa (päťstopový jamb so schémou ababbcc)

rhyme scheme – rýmová schéma

rhyme syllable – rýmujúca sa slabika

rhymed verse – viazaný rýmovaný verš

rhythm – rytmus

rhythm rule – rytmický zákon

rhythmic(al) flow – rytmický spád

rhythmic(al) imitation – rytmická imitácia/nápodoba

rhythmic(al) manifestation of metre – rytmická realizácia metra

rhythmic(al) modulation – rytmická modulácia

rhythmic(al) substitution – rytmická substitúcia

rhythmic(al) unit – rytmická jednotka

rhythmic(al) variation – rytmická variácia

rich rhyme – pozri **identity rhyme**
riding rhyme – druh otvoreného hrdinského dvoj-
veršia (s presahom do ďalšieho dvojveršia)
rime en kyrielle – použitie celého verša ako refré-
nu
rime riche (z fr.) – pozri **identity rhyme**
rising foot – stúpavá stopa
rising metre – stúpavé metrum (napr. jamb, ana-
pest)
rising pitch – stúpavá výška tónu
rising rhythm – stúpavý rytmus
rough verse – verš drsný, kostrbatý
running rhythm – pozri **common rhythm**
running metre – verše rovnakej dĺžky
run-on couplet – presahové dvojveršie
run-on line – pozri **enjamb(e)ment**
run over rhyme – pozri **linked rhyme, fused
rhyme**

S

same rhyme – pozri **perfect rhyme, exact rhyme,
identical rhyme**
Sapphic stanza – sapphická strofa (štvorveršová
nerýmovaná časomerná strofa s tromi jede-
násťslabičnými veršami so schémou – u – u –
u u – u – u a jedným päťslabičným veršom so
schémnou – u u – u; pomenovaná podľa sta-
rogréckej poetky Sapfo)
scan – urobiť metrickú/rytmickú analýzu
scansion – metrická/rytmická analýza

scheme – schéma, vzorec
Scupham sonnet – Scuphamov sonet (so schémou
 abccba abccba dd)
secondary stress – druhotný, vedľajší prízvuk
sectional rhyme – pozri **internal rhyme**
semicolon – bodkočiarka
semistrong syllable – polosilná slabika (slabika v
 oslabeným prízvukom v niektorých jazykoch)
sense stress – pozri **sentence stress**
sentence – veta
sentence stress – vetný prízvuk, dôraz, pozri aj
emphasis, rhetorical stress
septenary – pozri **fourteneer**
septet – septeto, sedemveršová strofa
serpentine – verš začínajúci končiaci sa rovnakým
 slovom, epanadiplóza
sestet – pozri **sextain**
sestine – sestína
set metre – ustálená metrická schéma (napr. blank-
 vers)
sextain – sexteto, šesťveršová strofa
Shakespearian sonnet – shakespearovský sonet (so
 schémou abab cdcd efef gg)
shaped stanza – kaligram, ideogram, pozri aj **pic-
 ture poem**
shift – posun
short syllable – krátka slabika
sight rhyme – pozri **eye rhyme**
sijo – sidžo
silence – pozri **pause**
similarity – podobnosť
single rhyme – jednotný rým (v celej strofe)

skeltonic verse – Skeltonov verš (krátky verš s dvomi alebo tromi prízvukmi, nepravidelným rytmom i rýmom a aliteráciou; pomenovaný podľa svojho zakladateľa Johna Skeltona)

slack syllable – neprízvučná slabika

slant rhyme – nepresný rým (napr. bike/bake)

smooth verse – verš hladký

sonnet – sonet

sonnet of sonnets – pozri **corona of sonnets**

sonnet redoublé – pozri **corona of sonnets**

sound – zvuk

sound features – zvukové vlastnosti (jazyka)

speech stress – rečový prízvuk

spelling rhyme – pozri **eye rhyme**

Spenserian sonnet – spenserovský sonet (so schémou abab bcbc cdcd ee), pozri aj **link sonnet**

Spenserian stanza – spenserovská strofa

(deväťveršová strofa písaná jambickým desaťslabičným s rýmovou schémou ababbcc, pričom posledný verš je alexandrín)

spondaic – spondejský

spondee – spondej (druh dvojslabičnej alebo štvormórovej stopy so schémou – –)

sporadic rhyme – sporadický rým

sprung rhythm – *skákový rytmus* (s dôrazom na prvej slabike stopy, pričom počet neprízvučných slabík môže kolísať; jednotlivé stopy časovo trvajú rovnako dlho; pomenoval ho Gerard Manley Hopkins)

stanza – strofa, sloha

stanza refrain – refrén pozostávajúci z celej strofy

stanzaic poetry – poézia stroficky organizovaná

stave – strofa, sloha (najmä spievanej poézie)

stich – verš

stichic poetry – poézia veršovo organizovaný (pozostávajúci z veršov rovnakého rozmeru, ale nerozdelených do strof, napr. Stratený raj Johna Milтона)

stress – 1. prízvuk 2. prízvukovať

stress-based foot, versification system – stopa, veršový systém založený na prízvuku

stress-based rhythm – pozri **sprung rhythm**

stressed syllable – prízvučná slabika

stress-syllabic verse – pozri **accentual-syllabic verse**

stretched sonnet – rozšírený sonet (na šestnásť a viac veršov, napr. báseň Georgea Mereditha Moderná láska)

strict rhyme – pozri **exact rhyme**

strong stress – silný prízvuk

strophe – strofa, sloha

strophic – strofický

submerged sonnet – skrytý sonet (ukrytý v dlhšej básni (napr. verše 235 – 48 básne T. S. Eliota Pustatina)

substitution – substitúcia, náhrada

successive lines – verše po sebe nasledujúce

syllabic verse – sylabický verš

syllabify a word – rozdeliť slovo na slabiky (v slovníkoch)

syllable – slabika

syllable duration – trvanie slabiky

syllabo-tonic verse – sylabotonický verš, pozri aj **accentual-syllabic verse**

synalepha, synaloepha – synalefa (kontrakcia dvoch samohlások z rozličných slov do jednej slabiky)

synaeresis, syneresis – syneréza (kontrakcia dvoch susedných samohlások v slove, väčšinou kvôli zachovaniu metra)

syncope – synkopa, vynechanie hlásky v slove kvôli zachovaniu metra, napr. cam(e)ra

T

tail rhyme – chvostový (holý) rým (kratší poslednom verši básne sa rýmuje s takisto kratším veršom uprostred)

tail rhyme stanza – strofa obsahujúca chvostový rým

tailed sonnet – pozri **caudate sonnet**

tanka – tanka

telescope a vowel – predĺžiť samohlásku

telestich – druh akrostichu, v ktorom posledné písmená veršov tvoria slovo, zvyčajne meno

tendency toward – tendencia k

tercet – terceto, trojveršová strofa

terminal rhyme – pozri **end rhyme**

terza rima – tercína

terza rima sonnet – tercínový sonet (druh talianskeho sonetu so schémou aba bcb cdc ded ee)

tetrameter – štvorstopový verš, tetrameter

tetrastich – tetrastich, štvorveršová báseň

thesis – v latinskej a súčasnej poézii téza, ľahká doba, neprízvučná slabika, v starogréckej časomernej prozódii ťažká doba, dlhá slabika

- thorn line** – verš bez rýmu v rýmovanej básni
- tonic verse** – tonický verš
- transaccentation** – transkcentácia, presun prízvuku
(na iné miesto, ako vyžaduje metrum)
- tribrach** – tribrach (druh trojslabičnej alebo trojmórovej stopy so schémou u u u)
- trimeter** – trimeter, trojstopový verš
- trine** – deväťveršová izosylabická rýmovaná báseň francúzskeho pôvodu písaná v alexandrínoch so schémou aabbccabc
- triolet** – triolet (francúzska veršová forma)
- triple beat** – trojdobý takt
- triple metre** – trojslabičné metrum (napr. daktyl, amfibrach)
- triple rhyme** – trojslabičný (daktylský) rým (rýmujú sa trojslabičné slová, napr. (quivering – shivering))
- triplet** – triplet (trojveršová báseň s monorýmom)
- tristich** – trojveršová báseň
- trisyllabic feet** – trojslabičná stopa
- trochaic** – trochejský
- trochee** – trochej (druh dvojslabičnej alebo trojmórovej stopy so schémou – u)
- true rhyme** – pozri **exact rhyme**
- truncated line** – pozri **clipped line**
- truncation** – vynechanie slabiky (najmä na začiatku verša)
- tumbling verse** – pozri **Skeltonic verse**
- turn** – obrat v sonete (zväčša po oktete), pozri aj **volta, pivot**

U

unaccented syllable – neprízvučná slabika

unaccentedness – neprízvučnosť

uneven rhyme – pozri **light rhyme**

unmetrical verse, poetry – verš, poézia metricky neorganizovaný

unrhymed verse – nerýmovaný verš

unstressed syllable – neprízvučná slabika

V

variation – variácia

verse – 1. verš 2. verše, poézia 3. veršovačky

verse design – metrum (abstraktná forma verša)

verse drama – veršovaná dráma

verse form – veršová forma

verse instance – rytmus (konkrétna realizácia metra v básni)

verse monger – veršotepec

verset – verset, biblický verš

versicle – veršík, básnička

versification – verzifikácia

versification system – veršový (verzifikačný) systém

versifier – 1. zveršovateľ 2. veršotepec

versify – zveršovať, zbásniť

vers libre (z fr.) – pozri **free verse**

vers-librist – básnik píšuci voľným veršom

versology – verzológia

verse practice – veršová prax

- vertebra** – tretia stopa päťstopového verša
- vilanelle** – vilanelle (francúzska veršová forma pozostávajúca z piatich trojveršových strof a záverečnej štvorveršovej strofy, pričom prvý a tretí verš prvej strofy sa striedavo opakujú v poslednom verši ďalších strof; v básni sa používajú dva rýmy)
- virtual rhyme** – *virtuálny rým*, typický len pre angličtinu (neprízvučná slabika viacslabičného slova v jambickom desaťslabičníku sa rýmuje s jednoslabičným prízvukným slovom, napr. idolatry/be)
- volta** (z tal.) – pozri **turn, pivot**
- vowel rhyme** – pozri **assonance**

W

- weak ending** – pozri **feminine ending**
- weighty syllable** – ťažká, prízvukná slabika, pozri aj **heavy syllable**
- whole rhyme** – pozri **exact rhyme**
- withdraw** from metre – odchyľovať sa od metra
- word accent** – slovný prízvuk
- word boundary** – hranica slova
- word-ending** – koncovka
- word rule** – pravidlo týkajúce sa postavenia prízvuku vo viacslabičných slovách – druhá časť slova nadobúda prízvuk len vtedy, ak sa rozvetvuje (formulovali ho Mark Liberman a Alan Prince)
- word stress** – slovný prízvuk

Wordsworth's sonnet – wordsworthovský sonnet
(so schémou abbaaccb dedeff)

wrenched rhyme – pozri **light rhyme**

wrenched accent – *prekrútený prízvuk* (posun bežného prízvuku slova kvôli prispôsobeniu sa požiadavke metra)

Literatúra:

- Bakoš, Mikuláš. 1968. Vývin slovenského verša od školy Štúrovej. Bratislava: SAV.
- Baer, William. 2006. Writing metrical poetry. Cincinnati : Writer's Digest Books.
- Bethin, Christina Y. Slavic Prosody. 1998. Language Change and Phonological Theory. Cambridge : Cambridge University Press.
- Fabb, Nigel – Hakle, Morris. 2008. Meter in Poetry. A New Theory. Cambridge : Cambridge University Press.
- Gasparov, Mikhail L. 1996. A History of European Versification. Oxford : Oxford University Press.
- Hood, Tom. 1877. A Practical Guide to English Versification. London : John Hoog.
- Hrabák, Josef. 1970. Úvod do teorie verše. Praha, SPN.
- Childs, Peter – Fowler, Roger. 1987. The Routledge Dictionary of Literary Terms. New York : Routledge.
- Ibrahim, Robert – Plecháč, Petr – Říha, Jakub. 2014. Úvod do teorie verše. Praha : Akropolis.
- Küper, Christoph, ed. 2011. Current Trends in Metrical Analysis. Frankfurt am Main : Peter Lang.
- McAuley, James. 1966. Versification. A Short Introduction. East Lansing : Michigan State University Press.

- Niebuhr, Oliver, ed. 2012. *Understanding Prosody. The Role of Context, Function and Communication*. Berlin : Walter de Gruyter GmbH.
- Preminger, Alex – Broga, T. V. F. 2003. *The New Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*. Princeton : Princeton University Press.
- Sabol, Ján. 1983. *Teória literatúry (Základy slovenskej verzológie)*. Prešov : UPJŠ.
- Sabol, Ján – Štraus, František. 1970. *Základy exaktného rozboru verša*. SPN, Bratislava.
- Steele, Timothy. 1999. *All the Fun's in How You Say a Thing*. Athens : Ohio University Press.
- Štraus, František. 2003. *Základy slovenskej verzológie*. Bratislava : LIC.
- Tarlinskaja, Marina. 2014. *Shakespeare and the Versification of English Drama, 1561–1642*. Farnham : Ashgate Publishing Limited.
- Wright, George T. 1988. *Shakespeare's Metrical Art*. Los Angeles : University of California Press.
- Žilka, Tibor. 2006. *Vademecum poetiky*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa.

Internetové zdroje:

Poetry Magnum Opus. Dostupné na internete:
<https://www.poetrymagnumopus.com/forum/65-glossary/> [cit. 19. 11. 2023].

Použité skratky

am. – americká angličtina

fr. – francúzština

napr. – napríklad

pl. – plurál, množné číslo

porov. – porovnaj

st. – storočie

tal. – taliančina

Malý anglicko-slovenský slovník verzologických pojmov

Autor: prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Vydavateľstvo ŠafárikPress

Miesto vydania: Košice

Rok vydania: 2023

Náklad: 100 ks

Rozsah strán: 48

Rozsah: 1,2 AH

Vydanie: prvé

Tlač: EQUILIBRIA s. r. o.

Umiestnenie: <https://unibook.upjs.sk/sk/>

Dostupné od: 1. 12. 2023

DOI: <https://doi.org/10.33542/SVP-0261-9>

ISBN 978-80-574-0257-2 (tlačaná publikácia)

ISBN 978-80-574-0261-9 (e-publikácia)



ISBN 978-80-574-0257-2



9 788057 402572